

"أُنزِلَ henüz ,itibarıyla heyeti eden delâlet mâziye olmayanın nüzulü, nâzil olanın nüzulü kadar muhakkak olduğuna işarettir. Maahaza, وَنُذْمُوبِ'deki istikbâl, لَزْنَا'nin mâziliğinden neş'et eden noksanı telâfi eder..."
Devamıyla izah eder misiniz?

"5. أُنزِلَ henüz ,itibarıyla heyeti eden delâlet mâziye nüzulü, nâzil olanın nüzulü kadar muhakkak olduğuna işarettir. Maahaza, وَنُذْمُوبِ'deki istikbâl, لَزْنَا'nin mâziliğinden neş'et eden noksanı telâfi eder. Yani henüz nâzil olmayan kısım لَزْنَا'nin şumulü dahilinde değilse de, وَنُذْمُوبِ'nin şumulü altındadır. Bu tenzil meselesi, Kur'ân'ın çok yerlerinde vuku bulmuştur. Bazan mâzi, istikbale misafir gider; bazan de muzari; mâzinin memleketine gelir."

"Bunda, çok lâtif bir belâgat vardır. *Şöyle ki:*

"Bir adam, kendisine göre henüz geçmemiş birşeyi mâziye delâlet eden bir sîga ile işittiği zaman, zihni heyecana gelir, ayılır. Anlar ki, muhatap yalnız o değildir. Belki, arkasında muhtelif mesafelerde pek çok ayrı ayrı taifeler, saflar bulunmakla, kendisine tevcih edilen hitapları, nidaları, İlâhî hitabeleri, arkasında bulunan bütün o taifeler işitir gibi zihnine gelir."(1)

Kur'an bütün zaman ve mekanlara hitap ettiği için, geçmiş ve gelecek kiplerini iç içe kullanmakta beis görmüyor. Yani Kur'an açısından sanki zamanın üç hâli yok, zaman sadece bir hâl üzerine gibi.

Mesela, sahabe asrında hem maziden hem de sahabeden sonra gelecek zaman dilimlerinden bahsediyor. Bütün zihinleri bir çizgide toplamak, zamanın o ayrımlarını kaldırıp bütün insanları aynı ders salonundaymış gibi bir mecliste toplamak gerçekten heyecan verici bir durumdur.

Yani insan zamanın kayıtlarından kurutulup bütün varlığa bir nazar ile bakmak istiyorsa Kur'an'a baksın. Çünkü **Kur'an insan ilmi ve zihni gibi zaman ve mekan ile kayıtlı değildir.**

---

(1) bk. [İşaratü'l-İ'caz, Bakara Suresi 4. Ayet Tefsiri.](#)